

# آغا خان يونيورسٽي گولف ٽورنامنٽ ۾ فنڊ ريزنگ سان 100

## ٻارن جي زندگي بچائڻ لاءِ سرجري ڪئي ويندي

ڪراچي، 29 جنوري 2017: سول سوسائٽي جا هڪ سو ڪارڪن آچر ڏينهن گولف جي ميدان ۾ جمع ٿيا ته جيئن آغا خان يونيورسٽي طرفان ٻارن جي دل جي بيمارين جي علاج لاءِ ڪوششن ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪري سگهن.

پاڪستان ۾ هر سال تقريباً 60,000 ٻار يعني هر 100 ٻارن ۾ هڪ ٻار دل جي بيمارين سان پيدا ٿئي ٿو، جنهن جي نتيجي ۾ ٻارن جو وڏو تعداد بيماريءَ جي ڄاڻ کان بغير ئي موت جي منهن ۾ هليو وڃي ٿو.

بين الاقوامي سطح تي ٻارن ۾ پيدائشي دل جي بيماري جي شرح في 1000 ٻارن مان 8 کان 10 ريكارڊ ڪئي وئي آهي. پاڪستان ۾ اڪثر اهڙن ٻارن جي پيدائش ڳوٺن ۽ ڏورانهن علائقن يا بنيادي سهولتن کان محروم بنيادي صحت مرڪزن ۾ ٿئي ٿي، اهو ئي سبب آهي جو پيدائشي دل جي بيمارين ۾ مبتلا ٻارن جي تعداد بابت درست معلومات ممڪن نه آهي. آگاهيءَ جي کوٽ ۽ مرض جي سڃاڻپ ۽ علاج جي ناڪافي سهولتن جي نتيجي ۾ مسئلو شدت اختيار ڪري ويو آهي ۽ پيدائشي طور تي دل جي بيماريءَ ۾ مبتلا پاڪستاني ٻار شروعاتي ڪجهه سالن ۾ ئي زندگيءَ جي بازي هارائي ويندا آهن.

آغا خان يونيورسٽي ۾ ڪارڊيو ٿوراسيس سرجري جي ايسوسي ايت پروفيسر ۽ پوسٽ گريجوئيٽ ميڊيڪل ايجوڪيشن جي عبوري ايسوسي ايت ڊين ڊاڪٽر منير امان الله پنهنجي خطاب ۾ چيو ته ”پاڪستان ۽ ٻين ٽن ملڪن يعني ڀارت، چين ۽ انڊونيشيا جي ٻارن ۾ دل جي بيمارين جي شرح سڄي دنيا جي مقابلي ۾ 50 فيصد آهي.“ ان چيو ته ”تقريباً 15,000 کان 20,000 ٻار دل جي شديد بيمارين ۾ مبتلا هوندا آهن ۽ انهن کي پهرين سال ۾ ئي سرجري يا فوري علاج جي ضرورت هوندي آهي.“

ان واضح ڪيو ته پيدائشي طور تي دل جي بيماري ۾ مبتلا ٻارن ۾ هيءَ بيماري ماءُ جي پيٽ ۾ حمل جي ابتدائي مرحلن ۾ ئي پيدا ٿي وڃي ٿي، جڏهن ٻار جي دل ٺهندي آهي، ۽ ان جو دارومدار دل اندر ۽ باقي جسم ۾ رت جي رواني تي هوندو آهي. حمل جي دوران ڪجهه بي ضابطگين تي ويڪسين، کاڌي پيٽي ۾ فولڪ ايسڊ ۽ آيوڊين جي مناسب استعمال يا اضافي خوراڪ ۽ بهتر نگهداشت جي ذريعي قابو آڻي سگهجي ٿو.

ڊاڪٽر امان الله انهن مسئلن جي نشاندهي ٻارن جي بيمارين جي علاج لاءِ تعاون ڪرڻ وارن جي سامهون ڪئي. جن ڪراچي گولف ڪلب ۾ فنڊ ريزنگ جي لاءِ گولف ٽورنامنٽ جي انعقاد ۾ سهڪار ڪيو. ان چيو ته دل جون بيماريون جيئن دل جي اندر ننڍو سوراخ، يا دل جي ڪجهه حصن جو نه هجڻ يا ڪمزور هجڻ موت يا سڄي ڄمار معذوريءَ جو سبب بڻجي سگهن ٿيون.

ان وضاحت ڪندي چيو ته ٻارن ۾ پيدائشي بي قاعدگيون هڪ يا وڌيڪ سببن جي ڪري ٿي سگهن ٿيون، جن ۾ جينيائي (هڪ ئي نسل جي اندر يا ويجهن مائٽن ۾ شادي)، وبائي، غذائي يا ماحولياتي سبب شامل آهن، پر اصل سببن جي سڃاڻپ ڏاڍي مشڪل آهي.

ڊاڪٽر امان الله وڌيڪ چيو ته پاڪستان ۾ پيدائشي طور تي دل جي بيمارين ۾ مبتلا ٻار دير سان ڊاڪٽر وٽ پهچن ٿا. ان وقت تائين سڃاڻپ ۾ دير سبب پيچيدگيون وڌي وڃن ٿيون. ان ڪري شروعاتي ڪجهه سالن ۾ ٻار فوت ٿي وڃي ٿو ۽ موت جي شرح ۾ وڌيڪ اضافي جو سبب بڻجي ٿو. جيڪڏهن اهڙن ٻارن ۾ وقت تي بيماريءَ جي سڃاڻپ ۽ علاج شروع ڪيو وڃي ته اهي معمول جي زندگي گذاري سگهن ٿا.

آغا خان يونيورسٽي اسپتال جي سي اي او هانس ڪيڊزئرسڪي چيو ته “هن تقريبن جو منعقد ٿيڻ خيرات ڪندڙ ماڻهن، رضاڪارن، عطيو ڏيڻ وارن ۽ اسپانسرز کان سواءِ ممڪن نه هو. پاڪستان ۾ اهڙيون ڪجهه اسپتالون آهن جتي اسٽرايبري جي سائز جي دل وارن نون ڄاول ۽ وڏن ٻارن جي سرجري جي سهولت موجود آهي. آغا خان يونيورسٽي اسپتال ۾ اهڙي جڳهه ناهي وئي آهي جتي پيدائشي طور تي دل جي بيمارين ۾ مبتلا ٻارن جي مدد ڪري کين زندگي جي اميد ڏياري سگهجي ٿي.”

محترم ڪيڊيزيٽرسڪي وڌيڪ چيو ته ”هر سال آغا خان يونيورسٽي اسپتال ۾ پيدائشي طور تي دل جي بيمارين ۾ مبتلا ٻارن جي علاج لاءِ پروگرام جي ٽيم 400 کان وڌيڪ ٻارن جو علاج ڪندي آهي. پاڪستان ۾ هي واحد پروگرام آهي جنهن جي منظوري جوائنٽ ڪميشن انٽرنيشنل ڏني آهي ۽ انٽرنيشنل ڪوالٽي امپروومنٽ ڪولابوريشن تصديق ڪئي آهي.“

محترم ڪيڊيزيٽرسڪي چيو ته ”آغا خان يونيورسٽي اسپتال ۾ ايندڙ ستر سيڪڙو سي ايڇ ڊي جي مريضن جو تعلق اهڙن خاندانن سان آهي جيڪي علاج ۽ سرجري جو خرچ برداشت نه ڪري سگهندا آهن.“ اسپتال جي پيشنت ويلفيئر پروگرام جي 1986ع ۾ شروعات کان اڄ تائين 2.25 ملين کان وڌيڪ اهڙن مريضن جي علاج لاءِ 9.5 بلين روپين جي مالي مدد ڪئي وئي آهي.

ان چيو ته ”آغا خان يونيورسٽي اسپتال پنهنجي اصول تي ڪاربنڊ آهي ته آمدنيءَ جي فرق کان سواءِ معياري علاج معالجي تائين رسائي هر ماڻهوءَ جو حق آهي. اسان تعاون ڪرڻ وارن جا شڪر گزار آهيون ته سندن تعاون سان هن سال اسان پيڊياٽرڪ ڪارڊيڪ سروسز ۾ توسيع ڪري سي ايڇ ڊي جون 100 وڌيڪ ڪامياب سرجريون ڪيون آهن.“

آغا خان يونيورسٽي جي صدر فيروز رسول چيو ته ”آغا خان يونيورسٽيءَ ۾ عورتن ۽ ٻارن جي صحت جو پروگرام اقوام متحده جي پائيدار ترقي جي مقصدن تحت عالمي ڪميونٽي جي تعاون جو حصو آهي. عالمي طور تي ايندڙ ڏهاڪي لاءِ منصوبه بندي جي مدد جي سلسلي ۾ يونيورسٽي طرفان 85 ملين آمريڪي ڊالرن جي سيڙپڪاري جو عزم ڪيو ويو آهي، جنهن جي تحت عورتن، ٻارن ۽ وڏن جي لاءِ پائيدار ترقي جي مقصدن يا ايس ڊي جيز کي حاصل ڪرڻ لاءِ پليٽ فارم مهيا ڪيو ويندو.“

هن وڌيڪ چيو ته ”تازو ئي، آغا خان يونيورسٽيءَ بل اينڊ ميلنڊاگيٽس فائونڊيشن جي تعاون سان پنجن سالن لاءِ اميد نو پروگرام جي تحت 25 ملين آمريڪي ڊالرن جي گرانٽ حاصل ڪئي آهي، جنهن تحت يونيورسٽي پاڪستان ۾ سرڪاري شعبي سان گڏجي ماءُ ۽ ٻار جي صحت کي بهتر بڻائڻ لاءِ ڪم ڪندي.“